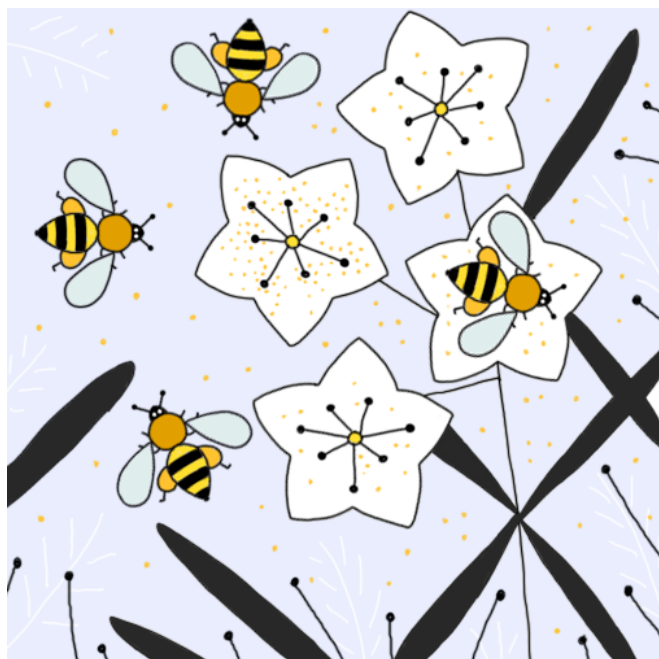

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

Dlaczego PSZCZOŁA piszemy przez sz?

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

Dwuznak rz zapisujemy w tych wyrazach, w których dawno, dawno temu występowało r (zazwyczaj miękkie). Piszemy więc PRZYJAŹŃ, bo w prasłowiańszczyźnie wyraz ten miał postać *prijaznъ, piszemy PRZYRODA, bo wyraz ten pochodzi od czasownika *pri-roditi sę ‘wrodzić się, przyrodzić się’, piszemy PRZODEK, bo słowo to stanowi kontynuację dawnej formy *perdъkъ. W słowie PSZCZOŁA natomiast nigdy nie było r – głoska [š], którą w polszczyźnie zapisujemy jako dwuznak sz, weszła do słowa PSZCZOŁA wtórnie, jako rozszerzenie artykulacyjne. Pierwotnie słowo to zawierało tylko głoskę [č] (zapisywaną jako cz) i jeszcze kilka wieków temu występowało w postaci PCZOŁA. Najdawniejszą, prasłowiańską postać *bъčela widać lepiej w innych językach słowiańskich: czeskie i słowackie včela, chorwackie, serbskie i bośniackie pčela, rosyjskie i bułgarskie пчела. Zapisujemy zatem PSZCZOŁA, bo nie mamy żadnych podstaw, by wyraz ten zapisywać przez rz.